

Till: Trafikskadenämnden
Karlavägen 108
Box 240 48
104 50 Stockholm

Vår referenser:
Ola Schönning
Fredrik Canerstam

Sundbyberg den 28 augusti 2023

Remissvar: Översyn av cirkulär 4-2013 om vilka handlingar som ska ges in i obligatorisk ärenden i Trafikskadenämnden

Personskadeförbundet RTP är en politiskt obunden medborgarrättsorganisation som arbetar för ett universellt utformat samhälle, där alla medborgarna kan delta och leva ett så aktivt och självständigt liv som möjligt. Förkortningen RTP står för rehabilitering, tillgänglighet och påverkan.

Övergripande

Trafikskadenämndens råd gav i juni 2022 en arbetsgrupp ett specificerat uppdrag att utreda denna fråga. Arbetsgruppen var oförhindrad att ta upp även andra frågor som kunde vara av intresse inom området.

Arbetsgruppen har i juni 2023 redovisat sina synpunkter till nämndens råd. En ledamot i arbetsgruppen var skiljaktig i en fråga.

Personskadeförbundet RTP har givits möjlighet att till Trafikskadenämndens råd inkomma med synpunkter på arbetsgruppens förslag. Personskadeförbundet RTP redovisar härmed sina synpunkter.

Frågeställningar

Fråga 1. *Är det förenligt med 1 § i reglementet att i cirkulär 4-2013 införa undantag från kravet att bolagen ska ge in hela skadeakten vid varje tillfälle då ett ärende ska prövas i nämnden?*

Som framgår av 1 § i reglementet ska nämnden vara ett oberoende och opartiskt organ med uppgift att verka för enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringen.

Personskadeförbundet RTP delar arbetsgruppens principiella uppfattning att det inte kan vara nödvändigt att nämnden vid varje prövning av ett ärende har tillgång till hela skadeakten, oavsett vad som ska prövas. Arbetsgruppen har lämnat exempel på frågor där det inte finns behov för nämnden eller den skadade att hela skadeakten ges in.

Personskadeförbundet RTP ställer sig bakom arbetsgruppens förslag på de skäl som den angivit.

Personskadeförbundet RTP vill framhålla att det allmänt sett kan finnas andra frågor än frågor om formalia som vid handläggningen i nämnden är av betydelse för den skadades förtroende för nämnden och dess verksamhet. Efterlevnaden av de formella bestämmelserna är självfallet viktig i sig. För den skadade är dock i många fall nämndens motiveringar och ställningstaganden i det enskilda ärendet av störst betydelse för hans eller hennes uppfattning om nämndens oberoende ställning och opartiskhet.

Om nämnden, i en fråga där det föreligger mer betydande skillnader i uppfattning mellan den skadade och bolaget - inte alls eller endast mycket kortfattat har redovisar skälen för sin bedömning i en fråga där den skadade och bolaget har åberopat omfattande utredning till stöd för sin inställning, kan det medföra att den skadade får uppfattningen att nämnden inte har prövat ärendet på ett opartiskt och rättssäkert sätt.

För den skadade kan också försäkringsföretagens representation och starka ställning i nämnden medföra frågetecken kring nämndens oberoende ställning och opartiskhet. Som framgår av nämndens verksamhetsberättelse för 2022 biträdde de skadade av ett juridiskt ombud i 53 procent av de obligatoriska ärendena i nämnden. Således biträdde inte den skadade av ett juridiskt ombud i ungefär hälften av de obligatoriska ärendena i nämnden. Personskadeförbundet RTPs uppfattning är att försäkringsbolagen förvägrar den skadade biträde av ett juridiskt ombud i skaderegleringen på det enskilda bolagets bekostnad – även när det gäller frågor om medicinskt samband och betydande inkomstförluster. Tyvärr saknar den skadade rätt att få just frågan om rätten till ombud i det enskilda fallet prövat i nämnden och i domstol. Personskadeförbundet RTP anser att det är stor brist när det gäller den skadades möjlighet att få en rättssäker prövning av sitt ärende.

Med dessa exempel vill Personskadeförbundet RTP fästa uppmärksamheten på att det finns många andra frågor som är av betydelse för den skadades uppfattning om nämndens oberoende ställning och opartiskhet än sådana som kan betecknas som formaliafrågor.

Fråga 2. *Vilka begränsningar behövs för att säkerställa att sådana undantag inte hindrar eller försvårar en rättssäker prövning i nämnden eller minskar förtroendet för nämnden och dess verksamhet.*

Som arbetsgruppen framhåller är det viktigt att betona huvudregelns generella betydelse enligt cirkulär 4-2013. De exempel som arbetsgruppen ger visar att det kan finnas situationer då det inte är nödvändigt att ge in hela skadeakten inför prövningen av den eller de frågor som är aktuella.

I valet mellan att behålla huvudregeln som grundprincip eller formulera en regel som anger att det vid varje prövning i nämnden ska ges in de delar av skadeakten som är relevanta för den aktuella prövningen, Det är Personskadeförbundet RTPs uppfattning att huvudregeln bör kvarstå. Skälet till detta är, enligt förbundets uppfattning, att den skadade kan uppfatta ett bibehållande av huvudregeln som tydligare än en annan definition av vad som måste finnas

med av skadeakten vid prövningen i nämnden. Den skadade får vid en bibehållen huvudregel sannolikt en bättre och mer välgrundad uppfattning av vad som ska ges in genom att bolaget då måste uttryckligen ange vilka handlingar som utesluts.

Det finns skäl att anta att båda alternativen i praktiken inte leder till några större skillnader när det gäller omfång och innehåll i det material som ska ges in till nämnden. Fördelarna med en bibehållen huvudregel väger dock enligt förbundets uppfattning tyngre, varför den bör bestå.

Fråga 3. *Vilka områden eller frågor skulle kunna vara aktuella för ett sådant undantag?*

Arbetsgruppen föreslår att ett undantag från huvudregeln att hela skadeakten ska ges in bör kunna omfatta samtliga frågor.

Personskadeförbundet RTP delar arbetsgruppens uppfattning och tillstyrker därför förslaget. Personskadeförbundet RTP vill dock framhålla vikten av att undantag från huvudregeln tillämpas med viss försiktighet i syfte att den skadade inte ska uppleva att tillämpningen medför inskränkningar i hans eller hennes rättssäkerhet.

Fråga 4. *Ska den skadade kunna begära att handlingar som bolaget har undantagit ges in till nämnden?*

Arbetsgruppen föreslår att en sådan möjlighet inte införs och anger samtidigt att det – med beaktande av cirkulär 4-2013 - bör ankomma på bolaget att bedöma vilket material som ska skickas in till nämnden och, i de fall det blir aktuellt, avstå från att ge in delar av skadeakten.

Personskadeförbundet RTP ser denna fråga som en mer praktisk och pedagogisk fråga än en formell fråga. Den skadade har alltid möjlighet att i samband med att nämndpromemorian kommuniceras framföra synpunkter på innehållet i promemorian. Om bolaget på ett klagande och pedagogiskt sätt har redovisat skälen för sitt ställningstagande varför ett visst material inte behöver ges in till nämnden, borde det vanligen inte uppkomma några problem.

Vid olika uppfattningar ska den skadades uppfattning redovisas i nämndpromemorian liksom bolagets skäl för att vissa handlingar ges in.

Personskadeförbundet RTP anser att denna fråga måste hanteras med sinne för proportioner. Det är inte rimligt att i skaderegleringen lägga betydande tid och kraft på denna formella fråga. I första hand bör bolaget – liksom i andra frågor i skaderegleringen – vara lyhört för den skadades synpunkter. Någon särreglering av frågan behövs därför inte enligt Personskadeförbundet RTPs uppfattning.

Fråga 5. *Behöver bolagen redovisa för den skadade och/eller nämnden vilka handlingar som inte har getts in och motiveringen för detta?*

Arbetsgruppen föreslår att det i cirkuläret införs en skyldighet för bolaget att informera den skadade om att vissa handlingar inte kommer att ges in till nämnden. Om den skadade

invänder mot bolagets ställningstagande ska detta enligt arbetsgruppens mening framgå av nämndpromemorian. Arbetsgruppen motsätter sig att det införs en skyldighet för bolaget att motivera sitt beslut.

Personskadeförbundet RTP delar uppfattningen att bolaget ska vara skyldigt att informera den skadade om att vissa handlingar inte kommer att ges in till nämnden. Dock anser Personskadeförbundet RTP – i motsats till Arbetsgruppen – att bolaget ska vara skyldigt att motivera sitt beslut. En sådan skyldighet är nödvändig för att den skadade ska kunna förstå varför handlingarna utelämnas. I annat fall finns risk att den skadade kan få uppfattningen att hans eller hennes krav på en rättssäker prövning inte tillgodoses.

På samma sätt som Personskadeförbundet RTP anför ovan under fråga 4 är det förbundets uppfattning att frågan till huvudsaklig del är av praktisk och pedagogisk natur. Om den skadade får fullgod motivering till bolagets ställningstagande att vissa handlingar inte kommer att ges in, bör det finnas förutsättningar att bolagets inställning godtas av den skadade. Om bolaget – trots invändningar från den skadade – överväger att vidhålla sin uppfattning att vissa handlingar inte behöver ges in, blir det en omdömesfråga och lämplighetsfråga om bolaget ska fortsätta att driva sin linje. Frågan är då om det värt att ta strid i en sådan fråga eller om det är bättre att i något eller några enskilda fall ges in utredning som av bolaget bedöms som irrelevant.

Enligt Personskadeförbundet RTPs mening bör i ett sådant fall den skadades krav på rättssäkerhet väga tyngre än möjliga administrativa olägenheter för bolaget och nämnden. Personskadeförbundet RTP anser avslutningsvis att samma förutsättningar bör gälla vid prövning av tvistlösningsärenden som i obligatoriska ärenden.

Med vänliga hälsningar

Marina Carlsson
Förbundsordförande
Personskadeförbundet RTP